

Сніжана ДІЖЕВСЬКА,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна
академія імені А.С. Макаренка”*

Полтавської обласної ради

м. Кременчук, Україна

Науковий керівник: Тетяна АЛЕКСЄЄВА,

*кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини
Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна
академія імені А.С. Макаренка”*

Полтавської обласної ради

м. Кременчук, Україна

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ

У теперішній час актуальною є проблема збереження і зміцнення здоров'я населення, у тому числі дітей. Серед чинників, що негативно впливають на стан здоров'я не тільки незадовільний стан навколишнього середовища, нездоровий спосіб життя, збільшення обсягів інформації, а й недостатня обізнаність у галузі валеології. У зв'язку з цим у сфері освіти відбувається пошук нових підходів до виховання здорового молодого покоління, здоров'язбережувальної компетентності, яка означає здатність учнів використовувати здоров'язбережувальні компетенції в умовах певної життєвої ситуації для формування, зміцнення і збереження власного здоров'я. Життєві навички, що сприяють збереженню здоров'я, безпеці формуються зі застосуванням компетентнісного підходу, які передбачають залучання інтерактивних методів під час навчання.

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

Новим викликом часу в освітній сфері стало дистанційне навчання, яке зробило неможливим процес прямого спілкування між вчителем і учнями. Тому перед вчителем виникла актуальна проблема пошуку нових підходів і засобів формування здоров'язбережувальної компетентності в умовах онлайн-навчання.

Проблеми формування компетенцій у галузі зміцнення і збереження здоров'я у молодших школярів вивчала Волошин О. [1]. Дослідженню класифікації та ролі здоров'язбережувальних технологій у збереженні і зміцненні здоров'я школярів присвятила свої наукові праці Луценко Т. [2]. Здоров'язбережувальні компетенції викладача іноземної мови досліджували Осадчий В., Василюк О. [3]. Питання застосування інтерактивних методів навчання в онлайн-форматі також відображені у наукових джерелах. Так, Супрун О., Зайцева Н. [4] розглянули веб-квест як активну форму навчання школярів на уроках української мови і літератури. Методичні аспекти застосування інтерактивних дошок під час вивчення гуманітарних дисциплін розроблені Лисак Л.К., Григор'євою В.А. [5], для вивчення іноземної мови – Кузьменко О.Ю. [6]. У той же час теоретичний аналіз наукових джерел показав, що питання пошуку активних форм роботи для формування здоров'язбережувальної компетентності в онлайн-форматі потребує подальшого дослідження.

Метою роботи є дослідження активних форм і засобів роботи учнів для формування здоров'язбережувальної компетентності на уроках з предмету „Основи здоров'я” в умовах дистанційного навчання.

Здоров'язбережувальні компетенції – це визнаний суспільством рівень знань, умінь і навичок, які сприяють здоров'ю у всіх галузях життєдіяльності людини. Здоров'язбережувальна компетентність включає компетенції теоретичного і практичного характеру. Теоретичні – зосереджені у теоретичних, нормативно-законодавчих знаннях щодо здоров'язбереження. Практичні компетенції – це сукупність умінь і навичок, контролю за власним здоров'ям, а також організації і здійснення ефективної здоров'язбережувальної

діяльності. Важливо, щоб у школярів формувалася переконаність у важливості своєї здоров'язбережувальної діяльності, уміння застосовувати здоров'язбережувальні технології під час навчання, відпочинку, самостійного виконання фізичних навантажень.

Оскільки категорія здоров'я є складною, то здоров'язбережувальні компетенції можуть бути поділені на окремі групи, які спрямовані на збереження і зміцнення здоров'я у різних його аспектах. Серед навичок, що сприяють фізичному здоров'ю, санітарно-гігієнічні, рухового режиму, правильного харчування, організації оптимального режиму праці і відпочинку. У групу навичок, що сприяють соціальному здоров'ю, можна включити навички ефективного спілкування, поведінки під час конфліктів, спільної діяльності та співробітництва, поведінки в умовах несприятливого оточення. Збереженню психічного і духовного здоров'я сприяють такі навички, як навички самоконтролю, мотивації успіху, самоусвідомлення та самооцінки, визначення життєвих орієнтирів, прийняття рішень.

Одним із засобів здійснення компетентнісного підходу на уроках з основ здоров'я є застосування інтерактивних дошок. Вони дають багато технічних можливостей для того, щоб зробити процес навчання більш живим і цікавим. Головною перевагою онлайн-дошки полягає у тому, що вона дає можливість працювати в режимі реального часу. На полі дошки можна розмістити у заблокованому вигляді а потім відкрити у потрібний момент матеріали, необхідні для пояснення нового матеріалу, самостійного виконання завдань, закріплення нового матеріалу. Технічні характеристики програми дозволяють приєднувати і демонструвати різноманітні документи і зображення: тексти, карти, схеми, ілюстрації тощо. За допомогою панелі інструментів під час уроку можна застосовувати різні види діяльності: писати тексти, працювати з ними, малювати, створювати схеми, заповнювати таблиці, обговорювати результати виконаної роботи, виражати власне відношення до якості виконаної роботи. На дошці можна виправляти помилки, підкреслювати головну думку, вивчати причинно-наслідкові зв'язки, встановлювати послідовність, для чого учні

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

можуть застосовувати різнобарвні маркери, фони, стрілки, лінії тощо. Інтерактивні дошки є зручним засобом організації різних форм роботи, наприклад, групами або в парах. Важливо, що вчитель може побачити роботу кожного учня і школярі мають можливість спостерігати за діями своїх однокласників.

Інтерактивні дошки дають можливість розробляти різноманітні завдання і застосовувати їх під час уроку. Так, можна розробляти різноманітні завдання на роботу з текстами, де учням пропонується вставити пропущені слова і терміни у тексті, встановити правильну послідовність, виправити помилки. Техніка виконання завдань може бути різноманітною. Наприклад, школярі можуть вписувати пропущені терміни, або переміщувати слова (або зображення) з переліку, складеного вчителем.

Ефективною формою роботи під час уроків з основ здоров'я є виконання завдань на створення асоціацій. Такі завдання можна застосувати на різних етапах уроку: для актуалізації знань, закріплення нового матеріалу тощо. Використовуючи онлайн-дошку зручно як виконувати такі завдання (індивідуально або по групах), так і демонструвати їх результати. Технічні можливості програми дозволяють виконати таку роботу з невеликими витратами часу: розмістити результати роботи на дошці, порівняти їх, вибрати найкращий варіант, знайти помилки, разом з учнями виправити їх у режимі реального часу.

Для створення здоров'язбережувальних компетенцій доцільним є виконання творчих завдань, наприклад, створення проєктів. Такі види роботи можна застосовувати під час вивчення різних питань: корисних і некорисних звичок, загартування, раціонального харчування, ролі фізичної культури, розпорядку дня тощо. Варіантів виконання завдань досить багато. Можна створювати проєкти, працюючи з текстами підручника або такими, що підготував вчитель. Другий варіант передбачає виконання завдань з встановлення послідовності і причинно-наслідкових зв'язків. Наприклад, причини поширення шкідливих звичок серед підлітків, їх приклади і наслідки

таких звичок для здоров'я. Для створення змісту проєкту можна включати завдання з самостійного пошуку інформації, що розвиває у школярів навички роботи з інформаційними джерелами. Застосовуючи панель інструментів учні можуть оформити свій проєкт, після чого обговорити його.

Таким чином, інтерактивні засоби, у тому числі онлайн-дошки, є ефективним засобом формування здоров'язбережувальної компетентності під час уроків з основ здоров'я в онлайн-форматі. Їх застосування у навчальному процесі сприяє розвитку логічного мислення, усвідомленню і закріпленню головних валеологічних положень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волошин О.С. Формування здоров'язбережувальної компетентності в учнів молодшого шкільного віку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: „Педагогіка. Соціальна робота”*, 2022. (1(50). с. 48–51.
2. Луценко Т. Здоров'язбережувальні технології як засіб формування соціальної компетентності учнів нової української школи. *Педагогічні науки та освіта*. 2022. Вип. XXXVIII-XXXIX. С. 61-68.
3. Осадчий В.В., Василюк О.М. Здоров'язбережувальна компетентність сучасного викладача іноземної мови як важлива складова професійної компетентності. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців..* 2022. 62. С. 106-115.
4. Супрун О.М., Зайцева Н.В., Симоненко С.В. Застосування технологій веб-квесту на заняттях з іноземної мови. *Людинознавчі студії. Сер. „Педагогіка”*. 2021. 12 (44). С. 183-191.
5. Кузьменко О.Ю., Лісова Ю.О., Новік К.І. Використання освітнього потенціалу онлайн-дошок в аспекті розвитку діалогічного мовлення учнів. *Актуальні питання гуманітарних наук. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2022. Вип. 49, т. 1. С. 270-279.

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

6. Лисак Л.К., Григор'єва В.А Використання віртуальної дошки Padlet у процесі викладання гуманітарних дисциплін у ЗВО. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи.* 2021. Вип. 83. С. 107-112.

Інеса ЛЯШЕНКО,

*викладач математичних дисциплін циклової комісії
викладачів математичних дисциплін та інформатики
педагогічного фахового коледжу
комунального закладу вищої освіти „Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія” Запорізької обласної ради
м. Запоріжжя, Україна*

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ І ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ
ЯК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ТА
ПРЕДМЕТНО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
КВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ НУШ
(з досвіду роботи)**

Умови дистанційного навчання, військовий стан в Україні спрямовують педагогічних працівників на пошуки найбільш оптимальних засобів та технологій, які полегшують виклад навчального матеріалу, урізноманітнюють співпрацю із здобувачами освіти в онлайн-режимі та сприяють здійсненню теоретичної та практичної підготовки майбутніх вчителів.

Формування математичних і предметно-методичних компетентностей реалізується через зміст навчальної дисципліни, виклад якого здійснюється з використанням сучасних засобів навчання та освітніх технологій.

На заняттях із загальноосвітньої навчальної дисципліни „Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)” можна використовувати можливості інфографіки та онлайн-системи динамічної математики GeoGebra, які